

Predgovor

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu danas se može osvrnuti na 150 godina postojanja i neprekinuta djelovanja od osnutka 1874. godine, ali i na tradiciju dugu 355 godina, tradiciju koja seže u 1669. godinu, kada je Isusovačko učilište u Zagrebu po pravima, povlasticama i slobodama izjednačeno s ostalim sveučilištima u Carstvu i habsburškim zemljama. S ponosom možemo istaknuti da je Mudroslovni fakultet ustrojen istovremeno s modernim Sveučilištem u Zagrebu kao jedna od njegovih prvih četiriju sastavnica i da je kao jedna od prvih triju sastavnica, zajedno s Bogoslovnim te Pravoslovnim i državoslovnim fakultetom, s djelovanjem počeo 19. listopada 1874, kada je svečano otvoreno i moderno Sveučilište u Zagrebu. Filozofski fakultet tako je jedna od triju najstarijih sastavnica Sveučilišta u Zagrebu, a u svojoj 150 godina dugoj povijesti izgradio je status najveće i najvažnije ustanove za studij društvenih i humanističkih znanosti u Republici Hrvatskoj te za razvoj kulture, obrazovanja i znanosti u našem društvu. Danas Filozofski fakultet objedinjuje dva znanstvena područja, društveno i humanističko, s ukupno 11 znanstvenih polja. Usto je bio rasadnik za iste i/ili srodne studije na drugim sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu i drugim sveučilištima u Republici Hrvatskoj te za discipline koje se danas proučavaju i poučavaju na drugim sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu, unutar drugih znanstvenih područja i polja. Ipak, mnoge studentske grupe dan-danas nije moguće studirati ni na jednoj drugoj visokoškolskoj instituciji u Republici Hrvatskoj.

Na Filozofskome fakultetu u podjednakoj se mjeri izvode međunarodno poznati i afirmirani studentski programi, koji se izvode i na drugim sveučilištima u Europi i svijetu, programi od specifična nacionalnoga značaja te novi studentski programi koji trebaju odgovoriti na zahtjeve koje pred akademsku zajednicu stavljaju nove okolnosti i tržište rada. Više od stotinu studentskih programa, nastavnička ili nenastavnička usmjerenja na mnogima od njih, slobodna dvopredmetnost, koja omogućuje kombinaciju različitih studentskih programa, izvođenje studija na prijediplomskoj, diplomskoj i poslijediplomskoj razini te programi cjeloživotnog obrazovanja omogućuju Filozofskomu fakultetu da odgovori na izazove koji stoje pred hrvatskim obrazovnim i visokoškolskim sustavom, znanosti, kulturom i društvom u cjelini.

Studijima brojnih jezika i književnosti Filozofski fakultet osigurava podlogu za jačanje kulturnih veza Republike Hrvatske sa zemljama u europskom okruženju i u svijetu te s brojnim manjinskim zajednicama unutar zemlje. Sa svojim nastavničkim usmjerenjima u različitim studentskim kombinacijama Filozofski fakultet i najveća visokoškolska ustanova za obrazovanje nastavničkih zanimanja u Republici Hrvatskoj. Slobodna dvopredmetnost i kombinacija različitih usmjerenja omogućuju širok spektar kvalifikacija koje danas često zahtijeva tržište rada u malim i regionalnim sredinama. Studentski programi na trima razinama omogućuju stjecanje kvalifikacija za velik broj zanimanja u sustavu obrazovanja, znanosti, kulture i društvenih djelatnosti. Pojedine male i zbog toga u javnosti često propitkivane studentske grupe, poput nekih neofiloloških studija jezika i književnosti, omogućuju da Republika Hrvatska oživotvori svoje opredjeljenje da nacionalnim manjinama omogući školovanje na materinskome jeziku. Programi Centra za obrazovanje nastavnika polaznicima omogućuju da steknu dodatne pedagoške kompetencije i da se suoče s izazovima u obrazovnom i

Članovi Dekanskoga kolegija s lijeva nadesno: Hrvoje Stančić, Ivana Vidović Bolt, Domagoj Tončinić, Dolores Grmača i Miljenko Jurković, srpnja 2024.

visokoškolskom sustavu. Programi *Croaticuma* – Centra za hrvatski kao drugi i strani jezik omogućuju snažnije povezivanje hrvatske dijasporne s domovinom, ali i integraciju imigranata i stranih radnika u hrvatsko društvo.

Položaj i značenje koje Filozofski fakultet danas ima u Republici Hrvatskoj baština je kojom su nas zadužili naši učitelji i prethodnici. U naslijeđe su nam ostavili znanstvene discipline i postojeće studije, u stvaranju kojih su aktivno sudjelovali svojim znanstvenim i nastavnim radom. Svojim vizijama usadili su nam i sklonost interdisciplinarnosti i transdisciplinarnosti, što je potencijal koji danas na Fakultetu dolazi do izražaja više nego ikad. Svojim pedagoškim radom obrazovali su studente koji su naraštajima preuzimali najodgovornije uloge u društvu i koji su kroz nastavni, stručni, istraživački i kulturni rad te društveni i politički angažman sudjelovali u oblikovanju boljega društva i perspektivnije budućnosti. Svojim mentorskim radom odgojili su nás, svoje suradnike i nasljednike na najvećoj i najznačajnijoj ustanovi u području društvenih i humanističkih znanosti u Republici Hrvatskoj. Zahvaljujući njihovoj ostavštini i danas je privilegij studirati i raditi na Filozofskome fakultetu, a taj nas privilegij obvezuje da primjereno zahvalimo onima koji su nas

zadužili. Učinimo to na početku naše 150. akademske godine i ususret novim obljetnicama Filozofskoga fakulteta tako da naše učenike, studente, kolege, suradnike, nasljednike i hrvatsko društvo u cjelini zadužimo u jednakoj mjeri u kojoj su naši učitelji i prethodnici zadužili nas.

*Domagoj Tončinić,
dekan Filozofskoga fakulteta*

